Година III. Timișoara, (Темишвар) 1. августа 1923. Бр. 22.

ГЛАСНИК

ЦРКВЕНИ, ШКОЛСКИ И ДРУШТВЕНИ ЛИСТ.

Издаје: Архим. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. 10. и 20. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Timișoara, Cetate Piața Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Службени део.

К. 254. през. из 1923.

СТЕЧАЈ.

На парохију II. плаћевног разреда у Срп. Св. Петру овим се расписује стечај. Компетенти имају своје прописно инструјисане молбенице путем надлежних им власти до 1/14. септембра о. г. овој конзисторији поднети.

Епарх. Конзисторија у Темишвару, 10/23. јуна 1923.

Председништво.

К. 298. през. из 1923.

СТЕЧАЈ.

На парохију IV. плаћевног разреда у Кетфељу овим се расписује стечај. Компетенти имају своје прописно инструјисане молбенице путем надлежних им власти до 17-30. септембра т. г. овој конзисторији поднети.

Епарх. Конзисторија у Темишвару, 4-17. јула 1923. год.

Председништво.

Срп. прав. црквн. општина у Араду.

Бр. 214./1922.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Араду расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплатци по државним законима.
2. Слободан стан у природи.
3. Писаћи паушал од 50 леја годишње.
4. У име одштете за башту 100 леја.
5. Потребан огрев. — 10 куб. мет. дрвета.

Дужности су прописане Школ. Уредбом и наређењима дисциплинарних правила без појачке дужности.

Рок стечаја је до 2/15. августа 1923. год.

Из седнице ванредне скупштине црквн. општине у Араду, држане 27. августа 1922.

(М. П.)

Милан Табаковић с. р. потпредседник. **Милош Станковић** с. р. перовођа.

Ш. 364. през. из 1922. и 177. през. из 1923.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Бр. 17. 1923.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Срп. Св. Петру расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплатци по државним законима.
2. Слободан стан у природи.
3. Потребан огрев — 10 куб. мет. дрвета.
4. У име писаћег паушала 50 леја год.
5. Башта од 400 кв. хвати.

Дужности су прописане Школ. Уредбом и наређењима дисциплинарних правила без појачке дужности.

Рок стечаја је 17-30. август 1923.

Из седнице ванредне црквн. општ. скупштине одржане у Срп. Св. Петру 30. априла 1923.

(М. П.) **Јова Лацић,** председник.

Ш. 274. през. из 1923.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

ШО. 6. зап. 1923.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Темишвару-Граду расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплатци по државним законима.
2. Прописан слободан стан у природи.
3. У уме одштете за башту 100 леја.
4. У име писаћег паушала 50 леја.
5. Потребан огрев (10 куб. мет.)

а дужностима прописаним Школском Уредбом односно наређењима дисциплинарних правила без појачке дужности.

За сваку споредну дужност које се изабрани учитељ буде примио имаће посебну награду.

На ово место могу компетовати и оспособљене учитељице.

Рок стечаја је 30. септембар 1923. год. по нов.

Из седнице Школског Одбора црквн. општине у Темишвару-Граду држане 1. јула 1923.

(М. П.)

Никанор Савић с. р., перовођа. **Велимир Ненадовић** с. р., предсдник.

Ш. 331. през. из 1923.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Извештај о раду Епарх. Управе.

Рад седнице Епарх. Школ. Одбора од 6/19. априла 1923.

(Наставак.)

Узет је на знање извештај ц. о. у Дињашу о уваћању у звање Предрага Бугарина срп. нар. учитеља там. — Са хигијенског гледишта дозвољено је држање полудневне наставе у Вел. Св. Миклушу, док се школска дворница потпуно не исуши. — Позвана је ц. о. у Араду, да распише нов стечај за учитеља. — Узета је на знање оставка Стевана Алексића привр. срп. нар. учитеља у Пардању. — Одобрен је избор Мојсеја Коларевог за школ. одборника у Араду. — Узет је на знање извештај ц. о. у Иванди у предмету предаје ствари бившег учитеља Славка Николајевића. — Узето је на знање, да је противу ц. о. у Срп. Чанаду спроведена адм. оврха у сврху убирања трошковника епарх. школ. реф. — Узето је на знање одсуство В. Росића привр. учитеља у Варјашу, који је позван на војну дужност. — Позвана је ц. о. у Иванди, да поднесе извештај о томе, зашто одмах није учинила пријаву против општин. поглаварства због немара око убирања казне од дечијих родитеља. — Позване су неке ц. о., да поднесу извештаје о похађању школе. — На пријаву И. Томићеве срп. нар. учитељице у Ђиру, позвана је ц. о. там., да у року од 48 сати под претњом суспензије председника и свију чланова ц. о. управе, набави потребан огрев за школу. — Позван је епарх. школ. реф. да са епарх. бележником потражи у епарх. архиви оставку И. Дамјанове бивше учит. у Печки и овом одбору је поднесе. — Узета је на знање оставка Олге К. Сифниосове на учит. месту у Пардању. — Умољено је поджупанијско звање, да политичко поглаварство у Лукаревцу упути, да енергичније поступи противу немарних родитеља, који своју децу не шаљу у школу. — Позвата је М. Петровићева, привр. учитељица у Иванди, да под претњом дисциплинарног поступка, самовласно не узима допуст. — Позван је учитељ Христифор Којић, члан овог одбора, да у року од 30 дана поднесе рецензију на уџбеник М. Попова. — Позван је М. Попов да свој уџбеник, „Нацрт за читанку IV. разр.“ према рецензији М. Ђурића поправи и тако поправљен поново овамо поднесе на дефинитивно одобрење. — У предмету штампања и издавања школ. Уџбеника донета је одлука, да епарх. власт не може улазити ни у какво издавање школ. уџбеника, јер нема на расположењу материјалних средстава. — Узет је на знање извештај Ж. Поповића привр. учитеља у Рудни, да Ранко Панић није хтео примити достављено му решење, којим је одбијен са тужбом против истог учитеља. — Позвате су О. Митрова привр. срп. нар. учитељица у Денти и Даринка Урсић учит. у Араду, да школ. дневнике до даљег наређења овога одбора имају водити искључиво на срп. језику. — Узет је на знање извештај И. Ракића привр. учит. у Печки, да је по наредби опћ. лекара усљед заразне болести прекинуо предавање. -- Уз доставу нацрта за „Извештајну књижицу“ извештен је М. Попов, да се овај одбор не може упуштати у претрес овога предмета, јер исти за сада није актуалан.

(Свршће се.)

Неслужбени део.

—

Преображење.

— Поука. —

Данас, драга браћо празнујемо славно Преображење Господње на гори Таворској.

Да ли сте кадгод размишљали о данашњем празнику? Знате ли зашто се Исус Христос преобразио?

Преобразио се зато, да би показао своју божанску славу ученицима својим и тиме их још боље укрепио у вери.

Преобразио се, да би својом беседом, коју је за време Преображења говорио ученицима својима, исправио мишљење о Месији и доказао, да царство његово није од овога света.

Преобразио се, да би неизреченим прослављањем своје човечанске природе, уверио нас, да и ми, који верујемо у Њега можемо то исто достигнути, да и наше лице може да сија као сунце и одећа да нам буде бела као снег, да би гледајући на Његову славу могли се и ми преобразити по речима апостола Павла „из славе у славу“ т. ј. да би се обновили духом ума свога, одбацивши са себе живот старог човека, и обукли се у новог, који је саздан по Богу у правди и светињи истине.

Погледајмо око себе па ћемо видети потребу преображења нашег.

Рат светски утицао је на веру нашу. У додиру са елементима палим и развраћеним пала је и вера наша. Пољуљала се из основе. Наступио је у нама индиферентизам према вери толико штетан и за целину и за појединца. Само када нас зло стигне, појављују се угушене клице вере. У добру се вере стидимо. Зато се на данашњи празник преобразимо, одбацимо од себе све оно што сужава и окива веру нашу, исповедимо је отворено и искрено, будимо чврсти у њој јер је она основ свега живота нашег.

Последица индиферентизма и нехата према вери је пад морала. Зар није страшно погледати догађаје у данашњем друштву. Убијства, самоубијства, крађе и варања су на дневном реду.

Породичан живот се не поштује. Светиња брака у телесном уживању пада. Склапају се обични грађански уговори за заједничко живљење а не прима се благослов св. цркве у тајни брака. Последице су ужасне. Више се подноси молби за развод, него што се брачних уговора склапа. Зато је и разривен живот породице вечитим трзавицама, од којих највише деца страдају ако их у опште има. Губитком основе тајне брачне бракови су неплодни. Ако

има деце, има их једно-двоје, да и ти морално падају.

Чистота брачнога живота бледи. Нестаје девојачког стида и невиности. У несташици морала преовлађује материјализам, који иде тако далеко да мати жртвује дете своје за ништавно благо земаљско. Ону коју треба да чува као зеницу ока свога, продаје нечовеку.

Доста је да овде станемо па да одлучимо да се данас преобразимо и вратимо моралу правом у коме само можемо бити достојни синови св. православне цркве.

Размислимо само како стојимо у љубави, у љубави према ближњем.

У ближњем не гледамо више брата и пријатеља, него непријатеља и злотвора. Речи наше забадају се у срце ближњега нашег као оштра стрела пуна отрова, злобе, увреда и понижења. Стварамо сталешке разлике, стварамо разлике по положају, стварамо разлике по имању, стварамо разлике по облику — а заборављамо да смо сви синови једног Оца који је на небесима. Зато се на данашњи дан преобразимо у љубави према ближњем, будимо искрена и права браћа једно-другом, будимо прави синови Оца небесног.

На данашњи велики празник гледајући, драга браћо, на славу Господа који се преобразио, помолимо му се усрдно, да би се и ми с помоћу Његовом преобразили из славе у славу, и тиме добили слободан улаз на Св. Гору — у вечно царство Господа Нашег и Спаса Исуса Христа те заједно са апостолима узвикнули: Добро нам је овде бити. Амин.

Борба против пијанства.

Станимо већ једном на пут дегенерисању народа!

Пре седамнаест година под утиском дирљивих судских расправа грозних злочина, на којим сам расправама као порота више година учествовао, први сам чланак написао о горњем питању.

При донашању вердикта, згрозили смо се пред жалосним фактом, да је већи део злочина под утицајем пића, у пијанству учињен.

Читава два деценија су прохујала од оно доба, без да се је стање у овом погледу иоле побољшало.

Данас после двадесет година и несретног рата толко и тако се исто пије и пијанчи као и пређе, деца, узданица наша у овом тешком добу тако исто уживају отровна пића, као у прошлим временима, узрок разних злочина и неморала још увек је већим делом претерано уживање алкохолних пића и пијанство.

Данашња од рата скроз болесна Европа преоптерећена тешким економским проблемама, није у том положају, да би се озбиљније и агресивније могла позабавити појединим друштвеним питањима и болестима.

Европске државе и њезини позвани фактори и ако виде да н. пр. крвне болести, туберкула и пијанство све већи и већи обим захватају и косе своје жртве а за собом остављају дегенерисано потомство, нису у стању да овом општем злу на пут стану. Борба против пијанства и других болести друштвених најагилнија па и најуспешнија је прве половине 19. века била. У овим борбама су и сами цареви и краљеви учествовали, принашајући силно благо на олтар људске просвете, хигиене, и народнога благостања.

Тако је на пр. тадањи шведски краљ рекао, да би он цео украс своје круне дао, само кад би могао своју земљу опростити од проклете ракије.

Силни цар и ослободитељ свих Руса, Александар II. је заповедио, да се само у престоници за један дан 2000 палинкара затвори а када се крчмари почеше бунити. нареди, да за 24 сата сви имају напустити Петроград.

Међународни конгрес, који је пре светског рата у Берну одржан и који је себи у сврху ставио енергично сузбијање пијанства, изрекао је, да је народна школа у првом реду позвана, да у овој борби предводи и да васпитањем здраву и трезвену генерацију однегује.

Природна је ствар, да ће народни просветитељи, којима иоле на срцу лежи будућност своје нације и људскога рода, сва могућа средства исцрпети и настојавати, да будући нараштај, као трезвен и здрав оспособе за животну и националну борбу.

Народна школа је заиста у првоме реду одређена, да у нејаким срцима и душама дечијим неку врсту гнушања пробуди и учврсти против отровних пића.

Друштва и власти је пак особита дужност, да ширењу пијанства на пут стану.

Школа је ван сумње до сада задоста чинила у овом погледу свом племенитом позиву, али која вајда, кад породица — која се на жалост до данас још никако није умела и могла узвисити на врхунац своје свете дужности — већим делом поруши оно, што је школа тешком и знојавом муком сазидала. Опште је позната заблуда наших лакомислених породица, да већ детенцету од 4—5 година са неком радошћу и задовољством пружају отровна пића.

Тим је већма за осуду овај душмански и нечовечни поступак породице, што и ова с дана у дан види грозне последице њезиног недела и пијанства.

Пре некако сам читао мудре опомене једног социолога, који међу осталог вели, да ако масу народа желиш да загрејеш и задобијеш зе неку идеју мораш је непрекидно и истрајно обавештавати.

Морална и српска дужност је свију нас позваних, да наш народ у овим крајевима двоструким заузимањем одстранимо од пијанства и дегенерисања.

Јер ако ће мало час наведене опће болести и нас Србе у истој саразмери десетковати, као и остале народе у овој земљи, нас ће Срба са обзи-

ром на наш мален број — за кратко време нестати или ћемо здравствено у таком жалосном стању бити, да ће на нас — као потомке карактерног и витешког народа — сажалењем гледати.

Народна школа и црква нека раме уз раме неуморно врше тежак задатак око обавештења српског народа у овој земљи.

Државни и опћи интереси човечанства пак налажу, да како друштво тако и полицајне власти задоста чине својим дужностима око сузбијања и ширења именованих болести и пијанства.

(Свршиће се.)

Писма Српкињи Ј. П.

31.

Св. Писмо и Старога и Новога Завета на многим местима говори о тежини греха псовке и о оној страшној казни, која ће стићи псоваче. Исто то чине и св. Оци и Учитељи цркве. Далеко би нас одвело, када би хтели сва односна места из св. Писма и списа св. Отаца овде навести. А и нашто то, када су поједина од тих места већ и из досадашњег нашег писања а и иначе свакоме од нас позната и када и без тих авторитета сами долазимо до истих закључака, ако о томе греху озбиљно размислимо. А када ствар тако стоји, јасно је, да је дужност — и то врло прешна — свакога од нас, да се ослободимо из мреже тога несретнога и ужаснога греха, ако иоле хоћемо да водимо бригу о спасењу душе наше. Па ипак, шта видимо код већине хришћана? Један од њих неће озбиљно ни да покуша, да савлада ту грешну навику, говорећи: зашто да се трудим кад и онако нисам у стању да напустим псовку. Други обећавају додуше, да ће се оставити хулења имена Божјег, али при идућој исповести видимо, да им је душа још увек исто тако пуна гнусне псовке као и при првој, када су споменуто обећање учинили. Тако да можемо слободно рећи, да се за сваки грех пре покајемо него за псовку; а без покајања нема опроштаја грехова, без опроштаја грехова пак нема спасења. И тако морамо извршити избор између две ствари: или да напустимо псовку или да лишимо душу нашу вечног блаженства. Ова тврдња изгледа сувише оштра али истинита је! Или зар човеку, који би посведневно крао или убијао, не би рекли: Несретниче, како да ти Господ опрости толика безакоња; душа ти је зацело пропала. А треба да увидимо, да је и хулење имена Божјег тежак грех и велико неваљалство — као и крађа и убијање, јер га иначе Бог не би смрћу казнио; а ми лако упадамо у тај грех, често и више пута дневно. Тргнимо се још за времена и за љубав Богу и души својој учинимо још данас тврдо обећање, да ћемо повести борбу против тога злог непријатеља душе наше; да ћемо се чврстом вољом, несломљивом будноћом и постојаном опрезношћу борити против те ракране језика нашег. И верујте, поред јаке воље победа је сигурна; Бог ће благословити добру намеру нашу и пружиће нам обилне помоћи, са којом можемо све постићи.

Ево једног примера, који нам казује, да се са мало добре воље можемо одвићи псовке. У једној варошици живео је неки кирицијa, који је надалеко чувен био са свога прљавог језика и саблажњивих псовки. Суседи и пријатељи су га опомињали и молили, да обуздава језик свој — све беше узалуд. Дознао је за њега и један побожан свештеник па је наумио да га пошто пото одвикне псовке. Оде до њега и замоли га, да га одвезе у неко удаљено место. „Ну пре него што би се за подвоз погодили — рече му свештеник — стављам ти услов, да на путу не смеш псовати; ако не испуниш тај услов, не плаћам ти вожњу". „Ох пречасни оче — одговори кочијаш машући главом — онда неће бити ништа од нашег пута, јер ја не могу да живим без псовке". Свештеник на то извади један златник и рече: „Гледај синко, осим подвоза добићеш и овај дукат ако примиш мој услов!" Кочијаш зажели сјајни дукат и најзад пристане на услов. Пут је трајао 3 дана; кочијаш је често долазио због овог или оног у искушење, да опсује али се сетио, да ће у томе случају изгубити дукат и победио је искушење. Целога пута ни једна псовка не изађе из уста његових. Када су се вратили, свештеник му плати подвоз и преда му златник. „Ево што сам ти обећао, ну пре него што бих ти дао новац у руке, молим те да ми кажеш, какве си ти вере?" „Ја сам православне вере, верујем у Бога и у Његовог јединорођеног Сина Исуса Христа". „Није истина, лажеш ти синко — одговори свештеник па показујући му златник настави — ово је твој бог, ово поштујеш и обожаваш ти; јер гле оно, што сам узалуд молио од тебе у име Свевишњега Бога и спасења душе твоје и о чему си тврдио да никако не можеш учинити, сад си из страха да не изгубиш подвоз и за ништавно — сјајни дукат могао да учиниш. Ево ти наплате али тешко теби, ако за љубав Божју и ради спасења душе своје не наставиш оно, што си ова 3 дана за новац отпочео". Ова поука је помогла; кочијаш се посрамио, покајао и сузним очима обећао, да псовка више неће изаћи из његових уста. И обећање своје на радост свештеникову и углед осталима, који се псовком служе, мушки је одржао.

У идућем писму наставићу и довршићу ову тему. И дотле те у духу грли

Јеромонах Софронија.

КРАЉЕВИЋ МАРКО.

(Наставак.)

Маркови родитељи, браћа и сестре.

А.

Варијанти те приповетке штампане су у „Босанској Вили" за 1885. и 1894. годину. Јаче се разликује предање из околине Дубровника (село Бресечине), штампано у „Карацићу" за 1899. год.

Краљ Вукашин имао је два сина: Андријаша и Марка. Андријаша је волео и учио га да паше ћорду посјеклицу и да у бој иде. А Марко је био будала, па је ходио за благом и гонио на губаву кљусету из дубраве дрва и са врела воду. Он није ваљао, те се свак шњиме подругивао као 'но ти с будалом и није од руга долазио пред јунаке.

Једном Марко уранио у недјељу да ће на воду, па ето ти украј бунара сачује да дјевојка плаче у крваве сузе. Он ће к њој, а кад тамо, љепота дјевојка (а то била вила) заплетена жутијем косама у црну драчу. Кад угледа Марка, овако ће му: — „Чуј ме, Марко, по Богу брате! Ако ми ти размрсиш моје жуте косе, срећна ћу те и честита учинити; ако ли ми прекинеш и једну длаку, онда си кукав и жалостан за живота свога!“ Марко послуша вилу, па јој размрси косе и не прекине ни једне длаке. Тада га вила усрећи: да буде јунак над јунацима Оно губаво кљусе постане диван Шарац, коњ од мегдана, да га таквога ниједан није имао. Тако се Марко побратимио с вилом, и она му је као посестрима вазда у помоћи била.

Кад се Марко повратио к своме двору, свак се жив зачудио да је синуо као на гору сунце, те постао јунак у дружини. Нитко га није могао предобити, те је најбоље знао бацит' се камена с рамена и скочити скока јуначкога. Кад је то видео краљ Вукашин, овако ће: — „Хвала Богу, гђе ја имам сина Марка!“ — Тад је Марко отишао по свијету на Шарцу коњу, и вила му је била свеђер у помоћи, па је вазда на мегдану добио.

У збирци Ст. Мијатовића имамо о томе овакво предање из Горње Ресаве:

Погодио се Марко код цара да му чува овце по Бељаници. Оваца је било много, а планина велика, те је муку имао док је овце чувао од зверова и људи. Поред рђаве плате цар му је давао и рђаву храну. Јео је качамак и сурутку. Код овако рђаве хране Марко се био толико осушио и ослабио, да га је тукао сваки ко је год стигао. Једног дана, кад је Марко чувао овце, дође к њему неки леп човек на зеленом коњу, и, кад му се Марко потужи како га цар рђаво храни, он му рече да више не једе сурутку, већ качамак и млеко од оваца. Првога дана да поједе млеко од десет оваца, другог од двадесет, трећег од тридесет, и тако даље редом. Кад десетог дана поједе млеко од сто оваца, онда да покуша може ли бацити један велики камен са Бељанице на Хумове (недалеко од Свилајинца), па ако га баци, да остави цареве овце и да се врати кући у Прилеп. То је био Свети Ђорђе, Марков домаћи заштитник код Бога. Марко је послушао Св. Ђорђа и урадио све онако, како му је светац рекао. А кад је бацио камен с Бељанице на Хумове, оставио је цареве овце и вратио се у Прилеп. Тај бачен камен и данас се налази на Хумовима и зове се Марков камен.

У збирци Бор. Ж. Милојевића има из Крушара (јужна Македонија) ово предање:

Марко је као дете једном дојио своју мајку и онда огледао да крене једну плочу, али је није могао ни сместа помаћи. Мати му је тада рекла да доји још шест месеца, па ће онда покренути плочу, наћи под њом коња и силно благо, и постати краљ. Тако је и било.

5. Врло интересантан мотив о детињству Маркову имамо у песми „Марко чобанин“, која је из Прилепа, а узета је из бугарског „Сборника Мин. Просв.“ У њој се казује како се Вукашину, после Маркова рођења и крштења, јављају у поноћи три „наречнице“ (суђаје, парке); једна је прорекла да ће дете, кад одрасте, бити јунак и да ће оцу кости поломити. Вукашин се поплаши, па метне дете у кошницу и пусти низ Вардар; али Марка избави неки чобанин који га исхрани и учини чобанином.

Овај мотив о пуштању детета низ воду није оригиналан, већ је, као што је познато, позајмљен из старијих прича о Мојсију или о Ромулу и Рему. За њ не постоји више никакав варијанат ни у песми ни у прозном предању. У другом делу те песме имамо женидбу „Реље Шестокрилог“, у чијим сватовима Марко чобанин неким случајем постаје девер, те се том приликом испуњује поменуто пророштво треће наречнице: Марко буздованом испребија све сватске војводе, па и кума, свога оца Вукашина, што су се поплашили од некакве „зверетине“ на друму, те побегли и оставили невесту коју је Марко избавио. Ту су се Марко и Вукашин познали и измирили.

О Маркову детињству и чобанским патњама имамо и македонску приповетку која се може сматрати као блиски варијанат оном првом из пређашне тачке. У њој је вила „Самодива“ двапут подојила Марка, па је могао бацити воденички камен „преко девет села у десето“. (Сбор. Мин. Просв. VI.)

(Наставиће се.)

Приложници св. храмова наших.

(Наставак.)

САРАВОЛА набавка звона. Даље приложише: по 60 леја: Станко Ђосић ст., Александар Јовановић, Васа Јовановић, Даринка Балинт и Љубомир Ђосић брата; 55 леја Милиној Стојков; по 50 леја: Милан Голић, Илија Балинт, пок. Миша Ђурђев, Милан Чоков, Влада Шимић, уд. Стефанида Иванова, Јован Мик. Бјеиц, Совра Видов, Шандор Максимовић, Јелена Ђосић, Маринко Тодоров, Милан Станков, Доба Јаношев и Тодор Вану-Мићој; по 40 леја: Спасоје Марјанов, Рада Стојин, Ђура Васић, Пера Јаношев, Васелко Гирозан, Стева Ђосић и Маринко Петров; по 30 леја: Ђура Стојшин и Чеда Мијатов; по 25 леја: Рада Балинт, Влада Мијатов, Неца Јаношев, Драгутин Митров и Тинка Глоговчев; по 20

леја: Мирон Ненадовић а. п. из Станчева, Живко Михајлова уд. Натала Нецина, Милан Флујераш, Вељко Драгић, Ранко Мијатов, Сида Лавренска, Совра Станков, Миланко Драгић, Спасоје Ракин, Ружица Драгић уд. Рада Стојков, Урош Савић, Живко Јаношев, Јоца Недин, Никлов Лесл ковач, Кинч Михаљ трговац, Станимир Аћимов, Пера Глоговчев, Илија Степанов, Стева Мићин касапин, Урошко Кришан, уд. Јона Субин, Николаје Брунђеску, Мина Митрова, Омер Митров, Ранко Глоговчев, Пера Петров, Лексија Мићин, Сима Глоговчев, Александар Павлов и Стојко Капетанов; по 10 леја: Милан син Љубе Поповића, Ленка кћи Љубе Поповића, уд. Кристина Драгић, уд. Милева Станкова, уд. Нида Јовановић, уд. Даница Станкова, Јоца Миловановa, Катица Јаношева, Лепоса Батањац уд., Славко Дамјанов, Светозар Штетин и Соса Павлова; Стева Мићин 20 леја: по 5 леја: Пера Николин, Жарко Милић, Јуста уд. Ђуре Мићина, Јоца Перин и Стојан Савић; Урош Ђукин 3 леја; пок. Влада Стојанов 1 леј.

(Свршиће се.)

О нашем листу.

Наши пријатељи не заборављају „Гласник“. Нас нарочито весели када видимо да они људи који и иначе раде на листу, лист и материјално потпомажу.

Од последњег исказа приложили су Гласнику:

Свештеник Константин Лазић, адм. парохије у Златици леја 300·—.

Учитељ Ђура Миланковић из Парца уступа Гласнику одобрен трошковник приликом истраге у Иванди у своти од 123·— леја.

Евала, Живели!

Белешке.

ЕПИСКОПСКИ ВИКАР бавио се од 16. до 19. јула званичним послом у Букурешту а од 20. до 22. у Београду и Вел. Кикинди.

РУКОПРОИЗВЕДЕЊЕ. Преосв. г. епископ-дијецезан Георгије рукопроизвео је у Вел. Кикинди 6/19. јула т. г. Александра Грујића пароха варјашког, потпредседника епарх. Конзисторије темишварске за протопрезвитера.

ОБНОВА У СРПСКОМ КРАЉЕВСКОМ ДОМУ. Српска краљица Марија, кћи нашег краља Фердинанда I. прегледана је недавно у Београду од 3 лечника, који су установили, да је већ седми месец у благословеном стању. Порођај се очекује према томе у септембру. Сретно, да Бог да!

ЧИТУЉА. 16. јула 1923. године у Господу је преминуо најстарији по годинама јеромонах ове Епархије О. Партеније Стајић а. п. у Дежану. у 81. години свога живота. Био је веран слуга олтара Божијега који је савесно вршио своју монашку дужност у Манастиру а после душепопечитељску у парохији. Савестан до крајности био је поштован од верних и околине у којој се кретао. То се најбоље видело о самом погребу. Село његово где је служио као адм. парохије више од 20 година, скупило се цело да испрати свога свештеника. Учествовали су не само Срби него и странци, Румуни и Немци.

Покојник је сахрањен 18. јула по подне. Опело је обавио протонамесник Душан Гајић парох у Денти и јмн. Серафин Журковић намесник ман. св. Ђурђа. На опелу се од покојника у име Еписк. викара, епарх. конзисторије, свештенства и народа опростио Душан Гајић, оцртавши рад покојника на њиви Господњој.

Молимо се Господу да душу О. Партенија прими у рајско насеље.

* * *

О. Партеније Стајић родио се у Павлишу срез вршачки 12. децембра 1842. године. Замонашен је 24. априла 1882. године у Манастиру Месићу. Рукоположен је за ђакона 1. а презвитера 3. августа 1883. године од Епископа Георгија Бранковића. Од 1900. године је администрирао парохију у Дежану. 1921. године је одликован правом ношења црвеног појаса и камилавком од кадифе.

ОСВЕЋЕЊЕ НАДГРОБНОГ СПОМЕНИКА У ВЕЛ. СВ. МИКЛУШУ. Еписк. викар одслужио је 2/15. јула у Вел. Св. Миклушу са јером. Пантелејмоном Дошеном намесником ман. Бездина и Живојином Неговановићем а. п. там. св. литургију, на којој је одржао проповед а по томе осветио споменик, подигнут на там. гробљу над гробом два српска војника, који испустише тамо душе своје усљед ратних напора и чијих се заслуга у подужем говору сетио. Пошто нам је обећан опширан опис ове свечаности, за сад само регистрирамо исту.

ХРАМОВНА СЛАВА У РУДНИ. Правосл. срп. црква у Рудни одржала је своју храмовну славу на Иван-дан 24. јуна т. г. На слави — св. литургију су богослужили јеромонаси: О. Севастијан а. п. у Ђиру, О. Мирон а. п. у Иванди, О. Кирил а. п. у Чакову и О. Иларијон а. п. у Пардању. Врло дирљив и поучљив говор одржао је на литургији јером. О. Севастијан о потреби верних да похађају богослужења, а при резању колача говорио је О. Кирил. О. Кирил је у своме говору исказао радост своју, што је као син рудњански после дугих година од Бога послат да ради на њиви Господњој у близини и средини свога народа и свога родног места. На поју-тарје Ивана-дна у Недељу богослужио је и проповедао О. Кирил. О храмовној слави својој рудњани наши су достојно прославили храмовни празник у молитви и весељу.

Летња забава „ЗОРЕ“ певачког друштва. „Зора“ певачко друштво у Темишвару-Мехали приредило је у недељу 2-15. јула т. г. успелу летњу забаву у свима просторијама кафане Конкордиа у Мехали. Забава је почела пре подне утакмицом на куглани, а настављена је после подне са базарем, утакмицом у лепоти и другим лепим друштвеним забавама. У вече у 9 сахати је приказала певачка дружина неколико лепих новонаучених песама, тамбурашки збор пак неколико нових песама уз тамбуру и виолину. Члан дружине Славко Ротар је успело приказао један шаљив монолог. После песме и свирке настала је игранка до зоре. На забави су чланови Зоре са породицама достојно били заступљени, из осталих делова Темишвара није било више него обично, две-три особе.

Радо пратимо рад Зоре и мило нам је што видимо да дружина не спава него ради и стара се да што живљу циркулацију друштвеног живота спроваћа међу Србима у Мехали.

Поред моралног успеха и материјалан је био добар пошто је ова летња забава донела друштвеној благајни до 6000 леја чистог прихода.

Посебно су приложили на Сокола Петар Петровић из Мехале 100 леја, Фема Јоце Мараза из Букурешта 50 леја.

СРБИ ТРГОВЦИ и ЗАНАТЛИЈЕ у краљевини Румунији.

(Наставак.)

Српске трговине и заната има даље и у следећим местима:

Срп. Пожежена. Трговина мешовите робе: Милан Крајић, уд. Љубица Богдановић.
Кројач: Лаза Јовановић.
Ковач: Александар Стојковић, Никола Молдован.
Колар: Пера Јанић.
Столар: Божа Стојковић.
Касапин: Жива Путник.
Ципелар: Мита Власић, Ђока Басараба, Сава Стојковић.
Ћурчија: Сима Стојковић, Јоца Владић, Тоза Јанић.

Арад-Гај. Трговина мешовите робе: Милан Живањеров.
Ковач: Милан Остојин, Душан Арматски, Жика Путић.
Колар: Стеван Нецин, Исидор Тимотић, Милутин Савин.
Обућар: Миша Бурназ, Јоца Влајков, Јован Новаков, Миша Берар.
Ћурчија: Сава Бурназ.

Стара-Молдава. Трговине: Жива Нешић платнара, Сава Радонић платнара, Васа Гавриловић бакалин, Ника Радонић бакалин, Васа Ђурковић бакалин, Милан Перишић бакалин, Жарко Перишић бакалин, Мита Гавриловић бакалин, Богољуб Милутиновић бакалин.
Кројач: Иван Николић, Ива Стојковић, Младен Јовановић.
Ковач: Душан Адамовић, Илија Радојковић.
Пекар: Илија Маричић.
Колар: Пера Којић.
Обућар: Жива Босијок, Влада Деспотовић, Мита Павловић, Младен Радојковић.
Касапин: Васа Деспотовић.
Берберин: Милутин и Тиса Брајила.
Ћурчија: Душан Марковић, Веља Димитријевић.

Нова-Молдава: Пера Петровић трговина мешовите робе.

(Наставиће се.)

СВЕ У СЛАВУ ХРИСТА БОГА.

Славимо Те, Христе Божи драги,
Славимо Те, Спаситељу благи.
Величамо Твоје слатко име
Ти нас спасе беде невидиме.
Твојом смрћу смрт је побеђена,
Васкрсењем нада утврђена,
Вазнесењем небо отворено,
Срце људско миљем испуњено.
Испуни нас, Увенчани силом,
Испуни нас духом и врлином.
Слободи нас од смртнога даха
И од греха и греховног страха.
О погледај у нашу низину,
Привуци нас под Твоју близину,
Привуци нас у Твоје окриље,
Где царује миље и обиље,
Где све очи у Тројицу гледе,
Славећ' Твоје жртве и победе,
И где војске клањају се Творцу:
Сину, Духу и преблагом Оцу.

Амин.

Једна тужна прича.

Мали Ива лежи у дугачкој столици и сунча се. Главу му заклањају млади платани у парку који нису старији од Иве и кроз њихово крупно, лепо, лишће пада сунчана светлост на детиње груди и осветљава мало, бледо лице и ситне, суве руке. Чује се како жубори река која се не види и види се како златно сунце сипа топле зраке на целу зелену околину. Испред њега је поље, по коме он не може да шета, а иза поља су високе планине, на које ни једно дете не може да се попне.

Мали Ива је болестан. Он има малу штаку, лепа колица и дугачку столицу за сунчање. Али он би волео да све то нема и да трчи, као његов млађи брат Миша. Њему је осма година, а паметан је и тужан као неки старац. Има велике, тамне као облак очи и врло, врло дугачке трепавице. Он је врло леп, али свакога боли срце кад га гледа.

Пре три године он је био здрав и трчао је брже него што сад трчи Миша, коме је већ шеста година. Једаред га заболела нога. Лечили су га. Он није плакао, чекао је да прође; али место да прође, нога се провали на једном месту, па онда још на једном. То је много болело и Ива је изгубио стрпљење да чека, почео да плаче, понекад и да се љути, и почео је и да слаби. Тада су му купили малу штаку и он више није био као друга деца. После је добио и колица, јер није дуго могао да иде сам ни са штаком. То му је било теже него штака, ма да се Миша радовао да гура са мамом лепа колица, а понекад чак тражио да и њега здравог мало провозају.

Већ је три године како мама води Иву из бање у бању, како га доктори прегледају и дају му лекове, који не помажу. Све је то већ њему додијало. Али сад су чули, да у овој бањи има неко сумпорно блато, које се превија на ране и лечи их. Једна девојчица која је имала ране на рукама сасвим је оздравила. Један чича излечио рањаву ногу и сад долази сваке године у бању из захвалности. Тако исто нека млада девојка завијала врат, па јој сасвим прошао. Тако су се још многи други помогли. Па зашто онда Иви да не помогне?

Кад су стигли у бању, нашли су једну мамину пријатељицу, која је такође дошла да се лечи. Доктор је казао да се Ива купа два пута недељно, да завија блато непрестано и да се сунча прво по пола сата дневно, а после по сат. И ето сад је час сунчања. Мама и Миша отишли на реку, да гледају чамац и да купе воћа за компот, а Ива и тетка Милица седе на сунцу и, док чекају да им сунце помогне, разговарају полагано. Сунце пече малу, голу, болесну ногу, Ива трпи. Муве немају ништа

милосрђа и падају на Ивину рањаву стопалу. Он се љути и тера их једном гранчицом од ораха коју му је мама за то спремила. Њему је досадно и тешко. Он каже:

— Тетка Милице, зашто се ми само мучимо кад сунце неће да нам помогне? У хладу је барем пријатно. Нећемо ми оздравити.

— О, како си ти нестрпљив! — каже му она. — Ти знаш да кад гледаш непрестано у сат, онда време врло полагано пролази, а кад се играш или учиш, онда и не осетиш како брзо прође сат. Треба да мислиш нешто друго, треба да заборавиш да си болестан, па ћеш брже оздравити.

— Али како могу да заборавим кад ме боли?

— А је ли, Иво, ти си учио већ први разред? Зар си могао да идеш у школу?

— Нисам ишао, госпођица је долазила.

— А је ли добра била?

— Јесте. Добио сам и књигу, али не из школе, већ ми госпођица сама купила. И она се зове као ви. Ја сам је звао госпођица, а Миша је и њу звао тетка Милица. А, знате, Миша, ћуран, хоће да се ожени мојом госпођицом; воли је, што му доноси чоколаде. Ништа не зна.

И Ива прича о својој госпођици и заборавља досаду и врућину и време брже пролази.

— Мама каже, ако ми бања помогне, до године да идем у школу кад је лепо време са штаком, а оне друге године ако да Бог сасвим да оздравим. Овако је досадно код куће све с мамом и с Мишом. Па зими је још горе. Мама у кујни, Миша утекне да трчи по снегу, а ја све сам. Да бар хоће тај рат да се сврши, да дође тата. Он тако уме да измисли шта ћемо да се играмо. А зашто сваки доктор пита маму, је ли тата здрав?

— Зато, Иво, што обично бива и дете слабо ако су отац или мати болесни. А твоја је мама здрава, а твој тата као цин, па је то докторима чудно.

— Једна жена каже да сам ја угануо ногу, па ме од тога боли. Али зашто ја да сам болестан? Сва друга деца здрава, само ја! Зар је то право? Па да сам сакат од рођења, можда ми не би било тако тешко.

— Жао ми те је, Иво, много, нарочито што си мали. Али, ето, ниси ти сам. Ти знаш да је твој тата био рањен у руку, а видиш и овде у бањи има пуно људи који су доскора били сасвим здрави, а сад иду са штаком.

Он се замисли и онда подигне своје тешке трепавице и погледа је.

— Ах, то је друго, сасвим друго! Да сам ја рањен, не бих марио. Ја се мучим низашта.

— Мораш мало да се промучиш. Ти и сам видиш да ти је рана мања, да ти блато помаже.

— Ено маме! — узвикну он радосно и лице му од тога напора весеља доби жалоснији израз. Само његове велике очи засијаше, као кад сунце сине на облаке.

Дошла је мама и питала Иву како му је. Миша је брбљао шта је све видео на реци, у чамцу и на пијаци. Купили су лепих крушака и дали Иви једну да мирише, јер он не сме само кувано воће да једе.

(Свршиће се.)

Темишварска Српска Штедионица Д. Д.

ТЕМИШВАР

јавља овим својим штов. пословним пријатељима, да је на основу решења Oficiul Central de Control al Devizelor Bucureşt, бр. 1108. од 16. јула о. г. добила

Ауторизацију за трговање са девизама

те је на основу тога у стању дознаке за сва места иностранства понаособ за ЈУГОСЛАВИЈУ најповољније спровести.

Банатска Млекарска Индустрија Д. Д.

у Темишвару.

Велико стовариште разног и најјефтинијег

СИРА и МАСЛА.

Стално купује по највишој цени млеко и производе млека и по селима.

ТЕЛЕФОН 19—75.

Браћа Чендеш, Темишоара. 4642а